

„Csak pontosan, szépen...” A Studium Generáléről szóló cikkünk a 3. oldalon

ŐK NÉGYEN ÉS A TÖBBIEK...

Egyetemi küldöttértekezlet időpontja: 1971. április 23.-a péntek du. 1 óra, helye a nagytanácsterem.

Napirendi pontok: 1. A KISZ-bizottság beszámolója az 1969 novemberi küldöttértekezlet óta végzett munkájáról. Előadó: Fábian András, a KISZ-eb titkára. 2. Az egyetemi KISZ-bizottság tagjainak megválasztása.

Az első évfolyam egyik küldötte, Fehér János.

— Melyik csoportot képviseled?

— A 15-öst.

— Hogyan választottak meg?

— A választás előkészítésére kinevezünk magunk közül egy embert. Közvélemény-kutatást végeztünk, hogy kit akarnak küldöttek. Végül is engem választottak meg.

Kollégista, Miskolcra jött. Lassan, átgondoltan beszél. Kitűnő tanuló.

Mint küldött, hogyan látod a feladatodat, hogyan képviseled a csoporttársaidat?

— Minden küldöttnek kettős a dolga. Egyrészt passzív, amennyiben a csoportom

— Hogy megismerjem a többiek véleményét a jelölteről, előbb tájékoztatást kell kapnunk róluk. Szeretnék minél korábban kézbe venni, hogy közös álláspontot alakíthassunk ki.

★

Bodai Zsuzsa, III. éves, tanári „A” szakos hallgató, alapszervi titkár a kollégiumok elosztási vitájának lezárását várja a küldöttértekezletől — természetesen az általános kari szisztéma elfogadásával, azaz, a jelenlegi kari kollégiumok helyett évfolyam-kollégiumok létrehozását.

— Fontos kérdésnek tartom az eszmei-politikai nevelés kiszélesítését. Szerintem a KISZ nem mindenütt elég politikai, különösen az alapszervek politikai munkáját kell komolyan venni.

Mi megpróbáltuk saját alapszervezetünkben, és jelenleg is sikerrel működik politikai vitakörünk. A viták érdekesekek, élvezetesekek, bizonyítja, hogy majnem mindenki eljár rájuk.

— A kari küldöttértekezleten nagyon meglepett Herczegh Ferenc hozzászólása, amit a KÖZGAZDÁSZ is

megbírált az utolsó számában, különösen pedig az a szavazati arány, amellyel a küldöttek elhatárolták magukat tőle! Nem gondoltam, hogy ennyien nem értik a legfontosabb társadalmi összefüggéseket!

— Még egy dolog van, amit a küldöttértekezlettel várok: az alapszervek és a tanszékek közti szerződések elkészítését, e mozgalom kiszélesítését.

Azt hiszem, nem kell ecsetelni, mennyire fontos ez tanulmányi szempontból.

★

Nagy Magdát a Kereskedelmi Kar delegálta a küldöttközgyűlésre. Harmadéves, külkeres, nemzetközi szakágazatos, szakollégista. Másodéves kora óta dolgozik a külkeres szakvezetőségében. Szívesen beszél erről a munkáról, látszik, hogy szívügyének tekinti. KISZ-funkciója még elég friss, az idén lett kari tanácsos.

Tavaly is, az idén is részt vett a kari küldöttértekezleten, egyetemi küldöttnek most először választották meg. A kérdésre, hogy milyen problémát felvetését, esetleg megoldását várja az értekezletől, Magdi kicsit bizonytalanul válaszol.

Különösebben égető problémáról, amiről jelölőim nevében beszélni kellene, nem tudok. Úgy gondolom, a beszámolótól, illetve a vita alakulásától függ elsősorban, hogy mihez szólók hozzá. Egy dologról feltétlenül szeretnék hallani, illetve beszélni.

— Ez a kari tanácsos munkája, pontosabban az oda-visszacsatolás kérdése. Jó lenne, ha a kari tanácsosok legalább egy héttel korábban megkaphatnák az anyagot, s közvéleménykutatással (amiben a póttagok — akiknek jelenleg csak funkciójuk van, munkájuk nincs — is közreműködhetnének) tájékozódni az emberek véleményéről, akiket képviselnek a tanácsuléseken.

Ugyanakkor az Egyetemi Tanács határozatairól való tájékoztatást is jobban meg kellene oldani.

(Folytatás a 2. oldalon)

Külföldi építőtáborok

A legjobb munkát végző hallgatóink részére az idén is rendelkezésre állnak külföldi építőtáborok, melyekről ezúttal adunk rövid összefoglaló információt.

A jelentkezés menete: a ki-
osztott
jelentkezési lapokat leg-
később április 25-ig kell a
III. em. 382-es szobában
az NKB-nál leadni a
nagyszünetekben.

Csoportosan is lehet jelentkezni. A jelentkezők alapszervi jellemzése alapján a karon döntenek a kiutazók személyéről. Itt kell megemlíteni, hogy a külföldi építőtáborban való részvétel kifejezetten jutalom jellegű.

Kiutazni szándékozó első-
évesek számára hazai építőtá-
borban való részvétel, a kül-
földi előtt vagy után kötelező,

ezért Dömsödon nemzetközi tábor szervezünk július 4—17 és július 18—31 között 40—40 fő részére, munkájuk gyűmölcsszedés lesz. Mivel a központi táborokba kevés fiú jelentkezett, de nagyon sok lány — kérjük a lányokat, akik Dömsödon akarnak dolgozni, jelentkezzenek át a KISZ-bizottságon.

Akik a következő években akarnak külföldre utazni, már most jelentkezzenek valamelyik ideai építőtáborba. (Részletes tájékoztató a KISZ-biz. előtti táblákon!)

Külföldi jelentkezések: Az NDK-ban kétirányú munkalehetőség: 1. Építőtábor a Berlini Közg. Főisk. szervezésében, 10 fő németül jól beszélők részére. Munkájuk a Berlin-Rostock autótűt építkezésénél lesz, időpont júl. 24. aug. 22.

csak lányok részére van munka, a műselyem gyárban, orszós több műszakban is.

Általános szempont volt az elhelyezésnél, hogy minden csoport kb. azonos fizetést kapjon, ez pedig 400 márka körüli összegget tesz ki tisztán koszt- és szállásköltségek levonása után és a teljesítmény alapján.

Szállás: mindenütt kulturált 3—4 ágyas szobák. Étkezés: Elsterberg kivételével, ahol csak ebédet, vagy reggelit, vagy vacsorát tudnak biztosítani, mindenütt teljes ellátás.

Fiúk, lányok aránya Elsterberg kivételével 50—50% kell hogy legyen, ez azt jelenti, hogy turnusonként a hazai táborokkal egyeztetve és karokra bontva kontingenseket kell állítani az arányra. Így néhányan pusztán a turnus megjelölése miatt is hátrányba kerülhetnek.

Ezért ajánljuk, akinek mindegy, hogy mikor utazik, írja rá ezt a lapra. A csoportok összeállítása után még adunk egyenkénti részletes tájékoztatást.

A munkaidő három hét (szabad szombatokkal) utána egy hét üdülés kötetlenül. Befizetés 500.— Ft. Ebben benne van az utazás minden költsége, utlevélről, és vasúti jegyekről az NKB gondoskodik.

Lengyelország: Három csoport utazik (Katowice, Kraków, Wrocław). Kiutazások időpontja (Katowiceiek még sajnos nem jelezték) augusztus 1.

A táborozás négy héttig tart, három hét munka és egy hét pihenés.

Wrocławban vagongyárban dolgoznak, a másik két helyen parkosítás, vagy más hasonló, könnyű fizikai munka várható. Pihenés alatt Varsóba, Gdansk —Gdynia—Sopotba utaznak. A munkaidő alatt a táborozók kollégiumi elhelyezést kapnak, napi négyzeri étkezéssel. A pihenő program idején mindez megállapodás kérdése még. A kiutazás költsége 600 Ft. (úti-költség, utlevél és zsebpénz).

Utazás mindkét országba csak csoportos utlevéllel!

Várkonyi József

KITÜNTETÉSEK

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa hazánk felszabadulásának 26. évfordulója alkalmából a Munka Erdemrend arany fokozatát adományozta dr. Sziklai Sándornak, a történelemtudományok kandidátusának, egyetemünk docensének. A kitüntetést Losonczy Pál, az Elnöki Tanács elnöke nyújtotta át az Országház Kupolatermében tartott ünnepségen.

Dr. Kreskay Ferenc kandidátust, a Kereskedelmi kar dékánját és Klug Ferencet, a Könyvtár osztályvezetőjét a Belügyminisztérium a munkásországon végzett tevékenységéért a Haza Szolgálatában Erdemérem arany fokozatával tüntették ki. Egyetemünk két végzett hallgatója, Daróczy Etelka és Romhányi Ágnes a Művelődésügyi Minisztérium Felsőoktatási Tanulmányi Erdemérmét kapta. A kitüntetéseket dr. Bedő Gyula oktatási rektorhelyettes adta át az április 1-i egyetemi ünnepségen.

Gratulálunk!

Képviselőválasztások előtt

A főváros 37. választókerületének (XII. kerület) képviselőjelöltje dr. Szabó Kálmán tanszékvezető tanár, egyetemünk rektora, akinek országgyűlési tevékenysége 1970. májusában kezdődött. Egyetlen kérdés köré szeretnénk csoportosítani a vele folytatott beszélgetésünket: mit jelent a hétköznapi gyakorlatban a képviselői munka, milyen tapasztalatokat, problémákat hozott a közel egyéves periódusa alatt?

— Számomra is izgalmas volt először részt vennem a Parlament munkájában. Szocialista demokráciánk szélesedése érezhetően növeli az országgyűlés törvényalkotó és ellenőrző szerepét. Az igazság az, hogy erről a közvélemény nem eléggé tájékozott, nagyon keveset tudnak például a választópolgárok az országgyűlés állandó bizottságairól, azok feladatairól és lehetőségeiről.

Pedig ezek a bizottságok érvényesítik az országgyűlés tevékenységének folyamatosságát, ellenőrző, véleményező és javaslattevő szerepet játszanak.

Magam is részt vettem a terv- és költségvetési bizottság munkájában. Az állandó bizottságok a preventív informálás eszközei is, tehát például a terv- és költségvetési bizottság a IV. ötéves terv előirányzatairól még a parlamenti vita előtt informálódott, és véleményével komoly befolyást gyakorolt a törvényelőkészítésre. Ugyanígy van különben az éves költségvetések előterjesztés, zárszámadások esetében is. A képviselői munkának

a helyi és nemzeti érdekek helyes szintézisét kell biztosítani, segítenie kell a társadalmi realitás talaján maradni, lehetővé tétve a népből levő mozgások kifejezését.

Említett sajátosságok tükrözik és orientálják a képviselői munkát, amely lényegében három, egymással szorosan kapcsolódó területen folyik, választókerületben, a budapesti képviselőcsoportban és országgyűlésben.

Úgy vélem, jól ismerem választókerületem helyi tanácsai és jellemző egyéni problémáit. Fogadórámon kívül gyakran

Késedi Ferenc

találkoztam a lakosság legkülönbözőbb rétegeivel, munkásszolgálati veteránokkal, egyházi vezetőkkel, fiatalokkal, idősebbekkel, munkásokkal, szövetkezeti tagokkal és értelmiségiekkel egyaránt.

A legnagyobb problémát az jelentette, hogyan tudnék minél elevebb érintkezésbe jutni választókerületem lakosságának azon részével, mely nem képviseli aktív hányadát a választópolgároknak.

Az ilyen rétegek bekapcsolása a helyi politika intézésébe és ezen keresztül az országos politika formálásába szocialista demokráciánk terebélyesedésének célja és következménye kell, hogy legyen.

Nagyon fontos tennivalónak tartom, hogy a lakosság legszélesebb rétegei kellően legyenek informálva az országgyűlést és a helyi tanácsokat foglalkoztató problémákról. Ez persze feltételezi a helyes

munkamegosztás kialakítását a választókerület képviselői és tanácsstagjai között.

Végezetül még egy megjegyzést kívánok tenni: a képviselői munka nemcsak az adott választókerület lakosságának érdekeit, hanem a képviselő származásánál fogva a társadalom meghatározott rétegének elvárásait fejezi ki.

Megköszönjük az interjút és munkájához a választások után is további sikereket kívánunk.

(Folytatás az 1. oldalról)

Dénes Iván az ipar 2/1-es alapszervi titkár.

— Eddig kétszer vettem részt kari küldöttértekezleten, mint alapszervem küldötte. Az április 23-i egyetemi szintű tanácskozás úgy gondolom, hasonló stílusú lesz, mint a kari küldöttgyűlések, természetesen a problémák „magasabb színvonalá” mellett. Én személyesen eléggé tájékozott vagyok az iparkari KISZ-szer-

vezet életében, viszont más karok és az összegyűlt problémákat kevésbé ismerem. Mint az ipar kar küldötte, elsősorban a kar hallgatóinak érdekeit, ezen belül is saját alapszervem tagjainak érdekeit kell képviselnem, az ő véleményüknek szeretnék hangot adni.

— Mit teszel ennek érdekében?

— A karról 22-en vagyunk küldöttek. A felkészülés időszakában kisebb csoportokat alkotunk egy-egy témakör vizsgálatára szempontjából. Az ott adódó problémákat vizsgáljuk meg behatóbban. Mert milyen problémák jöhetnek elő? Alapszervi munka hatékonyságának növelése, alapszerv-állami csoport probléma, a reformmal kapcsolatos kérdések, koncentráció, tanulmányi munka stb. A koncentrációról például eléggé megoszlanak a vélemények. Szerintem részben jó, részben rossz. Úgy látom, hogy a nyelvi koncentráció ér valamit egyedül, a matek és a filozófia viszont nem kellene. Ez alatt a hónap alatt nagyon sok más lehetőségtől esünk el.

De más kérdésekben is

igyekszem minél több ember véleményét kikérni!

Amikor csak lehetőségem és időm van rá, elbeszélgetek évfolyamtársaimmal és magasabb évfolyamok hallgatóival is egy-egy kérdésről. Alapszervünk a közeljövőben tart egy KISZ-taggyűlést, amelynek témája az egyetemi küldöttértekezletre való készülés. Remélem, hogy a 23-i tanácskozás ténylegesen hasznos lesz, tovább erősödik az az irányvonal, amely az elkövetkező két évben pozitív irányba viszi előre egyetemünk mozgalmi életét. Ebben az ott megválasztandó vezetőségnek lesz nagy szerepe, ami csak növeli a mi felelősségünket.

(Halász, Nagy, Simor, Szabó)

Küldötteink

AZ EGYETEMI KISZ KÜLDÖTTÉRTEKEZLETÉRE VÁLASZTOTT KÜLDÖTTEK NEVSORA

I. évesek:

Gábor András, Kovács István, Locher Antal, Horváth Agnes, Piringer Júlia, Batta Ilona, Orbán László, Kapcsos Károly, Beke Klára, Kocsi Margit, Vargha Agnes, Werner Gábor, Kardos Péter, Horváth Sándor, Fehér János, Mézáros Kálmán, Stachó Klára, Patai András, Szűcs József, Lengyel György, Sándor Zsuzsa, Léb Zsuzsa, Lomberg Galina, Torna Judit.

Általános kar:

Béki Gabriella II. tanár A—D, Tardi Irén II. tanár B, Halpern László II. terv-el., Szűcs Erika II. terv-el., Farkas István II. pénzügy, Hardy László II. pénzügy, Bodai Zsuzsa III. tanár A, Staffira Zsuzsa III. tanár B, Körte Mihály III. terv-el., Kertay Tamás III. pü., Székely Gábor, III. pü., Szilávik János IV. tanár A—B—D, Pettendi Ferenc IV. tanár A—B—D, Barta Judit IV. terv-el., Dobózi István IV. elm., Kulifai József III. tanár C, Kerekes Sándor V. tanár C, Papp Edit IV. pü., Balázs Agnes IV. pü., Németh Miklós V. tanár A.

Ipari kar:

Szirmai Katalin IV. ipar szak, Simon Ilona IV. közlekedés szak, Fehér Alajos IV. agrár szak, Hutera Erzsébet

III. agrár szak, Tihanyi László III. agrár szak, Csányi Klára III. közlekedés szak, Csurgai Margit III. közlekedés szak, Tarcsi Gyula III. évfolyam ipar szak, Mucsi Barna III. ipar szak, Jánossi Eva III. ipar szak, Harsányi László III. ipar szak, Elek Sándor III. ipar szak, Horváth Gábor II. agrár szak, Kelemen Mária IV. ipar szak, Marcsa Ildikó II. közlekedés szak, Hajós Katalin II. közlekedés szak, Bösörényi Ferenc II. ipar szak, Dénes Iván II. ipar szak, Ruttkai András II. ipar szak, Erdős András II. ipar szak, Gál Edit II. ipar szak, Kovács Endre II. ipar szak.

Kereskedelmi kar:

Németh György belker. III., Regőczy István külker. II., Szepesi László külker. II., Lévy Adám belker. II., Patakj István külker. III., Dományi András külker. III., Vajda László külker. III., Balázs Péter külker. III., Nagy Magdolna külker. III., Abraham Agota belker. III., Láng Péter külker. II., Hajdás Erzsébet belker. III., Németh Ilona külker. II., Fekete Zsuzsa külker. II., Peisch Sándor külker. III., Lengyel Attila belker. II., Bata Zsuzsa belker. II., Szabó Sándor külker. IV., Harcos István belker. IV., Róbel Sándor nemzetközi IV.

NAGYGYŰLÉS

Ifjúsági választási nagygyűlés április 15-én délután 15 órakor az aulaiban.

„Akinék szimpatikus a keresztnéve...” Előadó: dr. Csillik András, a KISZ bp-i titkára.

A május 1-i

felvonulásra találkozunk a Nefelejts utca 1. számú házánál, a Thököly út sarkán a közért előtt, szombaton délután fél tízenegykor!

Két honfoglalás

Részletek dr. Gondí József ünnepi beszédéből

szellemül”, s minden napja ünnepnapnak tűnik. Pedig a küzdelem akkor is döntően hétköznapi és hétköznapi módon folyt. Akkor sem minden munkás és paraszt vonult az utcára, azzal, hogy „földet vissza nem adunk!”, „le a reakcióval!”, „államosítsuk az iskolákat!”. Voltak szép számmal kételkedő munkások is, félénk, meghűző szegényparasztok is, zavaros, magukat szocialistáknak és marxistáknak nevező értelmiségiek, egyetemisták is; és kommunisták is, akik nem mindig a legmegfelelőbb módon érveltek és jártak el. Sokszor több volt a hitünk, mint a tudásunk, az akaratunk és a lelkesedésünk, mint a lehetőségeink. A romantikus idealizálás mellett, hogy tárgyilag is helytelen — akarva, akaratlanul — hozzájárul ahhoz is, hogy sok fiatal még ma is csak a nyílt ellenséggel és a hatalommal szembeni harcot tekintti nagyzerületi és forradalmi tetteknek, egyedül érdekes és vonzó politikai megnyilatkozásnak.

SZOCIALISTA FEJLŐDÉSÜNK 1950—56. KÖZÖTTI időszakát illetően, nemegyszer, egy ezzel ellentétes vélelbe esünk. Sokszor csak azt emeljük ki, hogy milyen súlyos „bal”- és jobboldali torzulások voltak, személyi kultusz és törvénytörés, túlzott iparosítás és erőszakos kollektivizálási törekvések, frázisok és dogmatizmus — és arról nem, vagy nem megfelelően szólnak, hogy ebben az időszakban rendkívül nehéz volt a helyzet. A szocializmus és a kapitalizmus közti nemzetközi méretű ellentét nemcsak, sőt nem is elsősorban a szocializmus merev külpolitikája miatt éleződött ki, hanem mindezekelőtt a vezetői tökések hatalmak magatartása miatt, akik megrettentek a Szovjetunió és a szocializmus népszerűségének előretörésétől, az európai szocialista forradalmak sorozatától, a vietnami, a koreai és a kínai népi erők győzelmétől, a szocializmus világszerte való kiszélesedésétől és hidegháborús politikába kezdtek ellenük. Koreában pedig háborút indítottak a népi demokratikus Korea ellen, demonstrálva, hogy nem komolytalanok az európai népi demokráciák ún. „felszabadítására” vonatkozó fenyegetéseik sem. Az erők maximális megfeszítése, a politikai megmerevedés, és sok minden összefüggtek ezzel a rendkívül kritikus helyzettel. Amikor azt hangsúlyozzuk, helyesen, hogy itt nem találtuk meg a helyes mértéket és módot, hogy ezt a helyzetet kihasználták a dogmatizmus szélsőséges kibontakoztatásához és berendezkedéséhez, mindezt pedig a jobboldal a maga pozíciójának erősödéséhez — hogy a nehéz helyzetből nem következett a szektás dogmatizmus eluralkodása, és

„bal”- és a jobboldali hibák idegenek a szocializmus lényegétől — akkor ezt a kritikus helyzetet is hangsúlyoznunk kell, és azt is, hogy ennek ellenére a magyar dolgozó nép, a kommunista többsége előrevitték a szocializmus építésének ügyét, hogy ez a korszak, hibáival együtt is, a szocialista forradalom korszaka, amelyben korántsem csak olyasmí történt, amit szégyellnünk kell és megtagadnunk.

... A SZOCIALIZMUS TELJES FELEPÍTÉSE hasonlóan nehéz, bonyolult, forradalmi harcot jelent, mint amilyen a hatalom kivívása és megvédése, a szocialista termelési viszonyok megteremtése, a szocializmus alapjainak lerakása volt. Ebben a nehéz munkában is szembe kell nézni a tévedések és torzítások veszélyével is. Le kell küzdeni a szocialista építés már elavult módszereire való ragaszkodást éppúgy, mint azokat a törekvéseket, amelyek a reformok ürügyén a szocializmustól eltérő elképzeléseiket szeretnék megvalósítani. Azaz: ma sem politikamentes, csupán szakmai tudás kérdése a szocializmus építése. Igaz, már nincsenek ellenséges osztályok, még csak nagy kistulajdonos tömegek sem. Van viszont kispolgári mentalitás, élet- és gondolkodásmód. Lenin sokszor hangsúlyozta: nagyon nehezen bírtunk el a külső intervenció és a belső ellenforradalom ránk támadó rettenetes erőivel. Ennél még csak egy nagyobb és nehezebb ellenfelet kell leküzdenünk: a kispolgáriságot. Nehéz, mert az ellenfél sokszor nemcsak rajtunk kívül van, hanem itt van bennünk is, akiknek győzniük kell rajta. Itt, sok esetben a harcos és az ellenfél ugyanaz a személy; vagy én, ha küzdök mások kispolgári vonása ellen, magam sem vagyok mentes attól. Ez sem egyszerűen csak szív és érzelem, érzelmeink, életmódunk és legbensőbb értünk dolga — mint sokan állítják —, hanem alapvető kérdésekben is folyó küzdelem, a külső belpolitika, a gazdasági és a szellemi élet minden tartományában.

Ez a küzdelem hosszú vívódással teli. Nem látványos tüntetéseket, sztrájkokat követel, de nem is egyszerűen a „felöltök” világának vagy másfelől a fiatalok „mást akarásának” kritikáját, a minden „hivatalossággal”, fellülől jövővel való anarchikus szembeállást vagy passzív magunkbajfordulást — ami napjainkban, sajnos, eléggé szokásos, különösen értelmiségi körökben, hanem a marxista-leninista következetességet, mind a világnézet, mind a politika, mind az erkölcs vonalán. Aktív — egyszerűen szilárd és hajlékony, szakmai és politikai — tevékenységet, támogatást és vitát minden korosztálytól, középkortól, vagy éppen idősebb embertől, magyartól, szovjetből, lengeltől, csehtől, románától, kínaitól.

CSAK ÍGY TUDUNK MAJD ELOBBRE JUTNI, gyorsabban, nagyobb hibák és kitérők nélkül. Csak ezen az úton és módon tudjuk egyre teljesebbé formálni azt a szabadságot, aminek első napja 26 évvel ezelőtt 1945. április 4-én kezdődött.

A MAGYAR NÉP EVSZÁZADOKON AT sokat küzdött a szabadságért és a társadalmi haladásért, de szinte valamennyi harcát leverték. Alig van nemzeti ünnepünk, amikor győztes forradalmi mozgalmakra, vagy szabadságharcra emlékezhetünk. Dózsa és Rákóczi éppúgy elbuktak, mint 1848. és 1919. Kevés a túlzás abban a megállapításban, hogy igazán végigvit, győztes, haladó mozgalmunk csak kettő volt. Az egyik közel ezer éve, amikor I. István vezetésével határozottan és következetesen megvalósították a törzsi rendszerről a feudalizmusba való átmenetet; a másik 1945. április 4-éhez fűződik, amikor megkezdődött a küzdelem a kizsákmányolás felszámolásáért, a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenetért.

A nemzet szabadságáért és haladásáért folyó harca sohasem elszigetelt. Mindig kapcsolatban állt a nemzetközi erőviszonyokkal. I. István német segítséggel tudta csak megvalósítani nagy tétét. Koronáját Sylvester pápától kérte és kapta. Nagysága — döntően — éppen abban rejlik, hogy felismerte a társadalmi haladás szükségességét, megértette annak nemzetközi összefüggéseit, tudott és mert támaszkodni a belső erőkön túlmenően mindazokra a nemzetközi erőkre, amelyek ebben segítettek. Szembe tudott és mert szállni a törzsi szűkkeblűséggel, maradásággal, ha kellett — külső erők segítette — erőszakkal is. Tudjuk, a nemzetközi erőviszonyok milyen döntő szerepet játszottak a Rákóczi féle szabadságharc, 1848—49. és 1919. elbukásában.

1945. április 4-e kezdődő szabadságharcunkhoz és társadalmi fejlődésünkhöz szintén nagymértékben járultak hozzá nemzetközi körülmények, különösen az, hogy hazánkat a szovjet hadsereg szabadította fel. ... A német fasizmussal szövetszött Horthy-rendszer éppoly módszeres kegyetlenséggel nyomott el minden haladó megmozdulást, mint amilyen módszerességgel hintette negyed századon át a nacionalizmust, a kommunista és szovjetellenességet. Ilyen körülmények között az elnyomott magyar néptömegek nem voltak abban a helyzetben, hogy a külső és belső fasizta elnyomást maguk rázzák le, sőt, még olyan helyzetben sem, hogy akárcsak hatékonyabb módon elősegítsék azt. Ez csak még értékesebbé teszi számunkra a Vörös Hadsereg felszabadító tevékenységét. A Szovjetunió, a Vörös Hadsereg rettenetes erőfeszítései, hatalmas véráldozatai nélkül, a fasisztaellenes koalíció létrejöttéhez vezető politikája nélkül, ma nem valószínű, hogy lenne szabad népi demokratikus, szocialista Magyarországnak.

... AZ 1945—49. KÖZÖTTI IDŐSZAK valóban nagyserű és döntő volt népi demokráciánk történetében. De vigyáznunk kell arra, hogy mégse idealizáljunk. Erzelmiileg érthető, hogy az 1950—56. közötti cikks-cakkos időszak, a „bal”- és jobboldali torzítások eluralkodása, majd az ellenforradalmi válság alatt és után, az 1945—49. közötti ténylegesen — ép, gyorsan és egyenesen felfelé ívelő forradalmi korszak sokak emlékében szinte „át-

„Ezek már más gyerekek” Egy gyár, melyet lehány a számítógép?

Studium Generale a Fehérvári úton

A név nehezen született. Előbb Vidéki Középiskolákat Előkészítő Csoportnak kereszteltük el, később csak vidéki akciónak rövidítettük, míg végül is a lassan országosan ismertté váló elnevezéshez igazodva a Studium Generale név mellett maradtunk. A névválasztás körüli bizonytalanság csupán a „keresztelésben” való járatlanság bizonyítéka, hiszen az akció céljának megfogalmazása kezdeti fogva egyértelmű, s egységesen is értelmezett. A szervezésben részt vevők, s a nagy számú érdeklődő egyaránt értette, érezte, hogy a munkás-paraszt származású, illetve az átlagosnál rosszabb anyagi, szociális, kulturális feltételek között élő tehetséges középiskolások segítése, biztatása a továbbtanuláshoz időszeri, társadalmi méretű feladat, és egyben elodázhatatlan kötelesség.

A salgótarjáni premier a kidolgozott módszer helyességét is igazolta. Az ország területét számbavevő szervezés, a felmérő dolgozatok szűrője, a „diáktanár” rendszer, s végül a tanulótábor formája olyan egységgé forrt össze, amely már az első kísérlet alkalmával is a vártnál nagyobb sikerrel járt.

S most újra együtt vannak, a több mint 60 szemináriumvezető egyetemista, s az immár érettségi előtt álló — kissé megfogyatkozott — 176 diák.

Ez az ismételt — most már budapesti — találkozás egy kissé vizsga is valamennyijük számára. Az egyetemisták, fiatal oktatók az arcokról szeretnék leolvasni okosabbak lettek-e, mennyit, s hogyan változtak az eltelt egy év alatt „diákjaik”. S egyben arra is választ várnak, használtak-e az év közben küldött és visszaérkező matematika példák, történelem és pg. kérdések. Aztán hamarosan kiderült — már csaknem az első

problémákról, s egyre konkrét formát ölt szakmai elképzeléseikről. A gondok okai ismétlődnek: válás, haláleset a családban, rosszabb anyagi körülmények vagy éppen fokozódó elbátortalanodás. Többet látnak abból amit vállalniuk kell majd, s megfontoltabban „járják körül” az önfenntartás és az egyetemi tanulmányok együttes nehézségeit. Mégis, mintha elhatározásuk is szilárdabb lenne.

A salgótarjáni tábor nemcsak a szervezőknek, hanem a résztvevőknek is még csak amolyan kísérlet volt, szülei s maguk a gyerekek is néhányan úgy jöttek el Budapestre, hogy „Majd meglátjuk!” Azóta élestedek a küzdelmek. A szülők esetenként csak most, a tábor ismétlésénél döbögtek rá arra, hogy ez a néhány nap gyerekeiket végső elhatározásra készítheti, s kiartanak az egyetemre jelentkezés mellett.

tek. Sokat — ahhoz a hiányhoz mérten, amit gyenge színvonalú vidéki középiskolák, propagandánk fehér foltjai, a pedagógusok, szülők immelámmal történő meggyőzése teremtetek, s keveset ahhoz, hogy az egyetemre kíváncsi gyerekek igényeit akárcsak számbavehessük. A Studium Generale valamennyi munkatársa azonban pótolhatatlan munkát végzett, mert erejéhez mérten vállalta egy társadalmi szintű probléma mielőbbi megoldásának egy darabját. Sikerrel.

—kékési—

KÖZGAZDÁSI

Üdülés

Egyetemünk szakszervezeti tagjai 1971-ben az alábbi SZOT külföldi utakat igényelhetik.

Csereüdülés: Lengyel-Zakopane VI. 28—VII. 13., az igénylés határideje: IV. 30. (1970.— Ft 1 férfi vagy nő).
Csehszlovákia-Tátra-Lesna VII. 4—VII. 17., határideje: IV. 30. (1970.— Ft 1 férfi vagy nő).

Hajóüdülések: Bécs (6 napos) VII. 26—VII. 31. **Határidő:** IV. 30. (1070.— Ft, 2 db. II. oszt. lehet házaspár).
Bra-tiszlava (6 napos) VIII. 9—VIII. 14. Határidő: IV. 30. (830.— Ft, I db II. oszt. nő).

A jelentkezési idő rövidsége miatt az aludnai útra a jelentkezési közvetlenül a szakszervezeti intézőbizottságnál (II. em. 273.), a többi beutalójegynél az alapszervi üdülési felelősnél történik. A határidők pontos betartását kérjük, mivel az utlevélállapok kitöltése határidőhöz kötött.

Ismételn felhívjuk minden üdülési felelős és minden szakszervezeti tag figyelmét, hogy aki 1970-ben üdült, nem igényelhet semmiféle üdüléjegyvet.

Elektronikus számítógép... Ezt a szót hallva sok mindenre gondol a laikus. Például finom, halványszínű gépek között dolgozó fehérköpenyes mérnökökre, technikusokra, közgazdászokra, akik — mondjuk — a vállalat információs rendszerének kialakításán fáradoznak.

Apropó, közgazdászok, azok mi volnánk, ha kikerülünk innen. De hogy dolgoznak azok, akik már végeztek?

A győri Magyar Vagon- és Gépgyár a legjobban szervezett üzemek egyike az országban. Pávay Olivér, a szervezési osztály helyettes vezetője szerint a gyár ezt a színvonalat az egymillió dollárért vásárolt IBM-gépek felhasználásával szeretné javítani.

„A nagy teljesítményű gép képes lesz arra, hogy széles körben irányítsa, ellenőrizze a termelést, pontosabban a rendelés elvállalásától a kész áru elszállításáig terjedő folyamatot.”

E hatalmas méretű beruházáshoz sok szakember is kell. Kielégítettek-e az igények e téren?

„A mérnökökre és közgazdászokra szükségünk van, azaz univerzális katonákra. Ehhez persze, sokoldalú képzettség kell.”

Raffai Sándorné Sebeszta Mária, a férjével együtt dolgozik itt.

Rögtön az egyetem befejezése után, 1969-ben jöttem ide. Terv-matematika szakon végeztem jeles eredménnyel. Férjem pedig a közlekedés szakon jelenleg revizor.

Kezdeti nehézségek?

— Bőven voltak. Semmihez sem tudtam kezdeni. Gyakorlati ismereteim szinte a nullával voltak egyenlők, pedig ez még a közgazdasági osztályon is fontos, nemhogy a szervezésen.

„A gépek fogadására nem rendelkezünk felkészült gárdával. Az IBM segítségével tanfolyamot szerveztünk, amelyen mintegy 34 fő vett részt.”

Hány közgazdász volt közöttük?

— Négy okleveles és hat közgazdasági technikumot végzett dolgozó. Az újabb tanfolyamot mérnökök és technikusok részére szervezzük. Kettő közülük most Párizsban tanul.

Mindössze négy közgazdász — kevésnek tűnik.

„Nagy szükségünk lenne rájuk, mert enrős náluk a

fluktuáció. Üzemünk sok vállalat és intézet káderutánpótló helye. Két-három éves gyakorlat után itt hagynak bennünket a közgazdászok. Kevés olyan jön mint Marikáék. Persze szerencsénk is volt. Rögtön tudtunk nekik lakást adni.”

A négy közgazdászból (akik a tanfolyamot elvégezték) Raffalékon kívül már csak egyet találtam, Orbán Istvánt. Őt is éppen az utolsó pillanatban, mert felmondási ideje e hónapban jár le.

Hová megy?

— Az EGSZI-hez. 6 éve dolgozom itt. Ezalatt elvégeztem levelezőn a pénzügyi szakot. Most ehhez az intézethez megyek — közgazdász. Ezer forinttal kapok többet. Tudja két gyereke van...

És a gép?

— Három éve vagyok kapcsolatban az elektronikus géppel. Sok a probléma és a számítógép tulajdonképpen nem old meg semmit. Rendszerezett, szervezett ügyvitel szükséges hozzá. Ezt kell aztán a gépbe — annak sajátos nyelvén megfogalmazva — bedobni. De hogyan, ha nincs áttekinthető? Egy példát rá: A készletgazdálkodás a gépnek megfelelő modellbe feldolgozni szinte lehetetlen nálunk. A gyár 6 vállalatból jött létre, ahol más és más módszerrel dolgoztak. Így aztán sok az átfejtés.

Ahol gyárkérmény van, oda közgazdász ne menjen! Ehhez a hamis jelszóhoz tartja magát számos végzett hallgatónk, mert az üzemekben sokhelyütt érezhető technokrata szemlé-

Két dolgot azonban meg kell látni. Az egyik, hogy éppen a számítógép kapcsán a műszakik lépnek egyet a közgazdasági gondolkodás felé, a másik, hogy jelenleg a hazánkban működő számítógépek kihasználtsága mindössze 15%-os. Ennek oka, hogy nincs géphez értő közgazdász. A matematikus és mérnök nem oldhatja meg a közgazdasági problémákat. A géptől ugyanis „kérdezni” kell tudni.

A Vagongyár által vásárolt IBM-gép ez év október 15-én lép üzembe.

CSISZÉR ÁGNES

Komoly játék

A játékvezető, dr. Megyeri Endre, az ipargazdaság tanszék vezetője, igazi Vibrait-stílusban, lendületesen, szellemesen vezette a vetélkedőt és a komolyan hangzó téma — a készletoptimalizálás — ellenére is mindvégig érdekes maradt a verseny.

A versenyző csoportok — Chikán Attila — készletgazdálkodási alternatív szemináriumának IV. éves hallgatói — a Hungária Műanyagfeldolgozó Vállalat egyik segédanyagának, a hengerelt acélnak készletelési problémájával bírók voltak.

A vállalat két éve felkérte a tanszékot, hogy legfontosabb anyagai készletelési problémáit segítse megoldani.

A tanszék, Megyeri Endre, Chikán Attila és Földes János (VILLÉRT) vezetésével féléves tanfolyamot is tartott a vállalat dolgozóinak, akik így megismerkedtek a készletelési mechanizmusokkal, az optimális készletmennyiség és készletkészlet-modellekkel, a biztonsági té-

nyezővel. Vizsgaképpen lejátsoztak egy optimalizálási feladatot, az öt eset-tanulmány közül, melyeket Megyeri elvtárs e tanfolyam kapcsán állított össze, és amelyek az elmélet és a gyakorlat közéletével az oktatás korszerűsítésének nagyon jelentős lépését jelentik.

Az esettanulmányok megoldásával ugyanis a hallgatók játssza, kedvvel tanulnak meg olyan dolgokat, amelyeket sem előadás, sem szeminárium keretében nem lehetne csak elvont, egyszerűsített példák sorával szemléltetni. A játék során pedig az „élettel” állnak szemben a hallgatók, ahol nem lehet „üszia” modellt alkalmazni, ahol nem lehet „elhanyagolni”, ahol minden apró részletet figyelembe kell venni, hiszen kis észrevétel is jelentős megterhelést eredményezhet. A tanszék kétévi munkája során kialakított új készletgazdálkodási szisztema például 20 millió forint megtakarítást jelent a vállalatnak.

A játék április 6-án az egyetem tanácstermben zajlott, bemutató jelleggel. A zsüri elnöke a Hungária MV gazdasági igazgatója, Tompa Sándor volt.

A verseny menetét egy blokk-séma elkészítésével a hallgatók alakították ki, az előkészítéstől a döntésen keresztül a megvalósításig és ellenőrzésig (utóbbi kettőt természetesen csak az elméletben).

Előnek általános tájékoztatást kaptak a vállalatról, a szóban forgó anyagáról, beszerzéséről, felhasználásáról, majd a csoportok külön-külön kértek információt Katona elvtárostól, a vállalat hengerelt acél „szakértőjétől”, aki természetesen csak a kérdésekre választott, így a csoportok között máris megindult a verseny, amelyben nemcsak a jó megoldást, de az ötletes kérdéseket, hozzájárulásokat, a rész megoldások elkészítési idejét is pontozták.

A helyzetlemzés után a csoportok rátértek a dön-

let mellett nehéz saját elképzeléseiket keresztülvinni! De még fejlődni is. (Látogatásom idején, közgazdasági napok keretében előadások voltak Győrött, de ezeken egyetlen fiatal közgazdász sem vett részt.) (MIÉRT? — SZERK.)

Marika segíti-e a gép megöröni ezt a szemléletet? Mivel foglalkozol jelenleg?

— Munkaterületem a készletgazdálkodás, s annak programhonosítása a fő feladatomban. Ez annyit jelent, hogy a gépi programcsomagokat a gyári igényeknek megfelelően alakítom.

Tudsz-e ebben konkrétan hasznosítani valamit az egyetemen tanultakból?

— Egyedül a számítástechnikát, meg az angolt és orosz. Szükségem van ezekre a nyelvekre a némettel együtt, mert sok szakkönyvet kell elolvasnom ahhoz, hogy munkámban tudjak előrehaladni. Most készülök a nyelvviszágát is letenni, mert nekünk azt az egyetemen nem lehetett — lévén nem nyelvigenyes szak!

Mindesz sok időt igényel. Mikor jut idő egyáltalán erre, ha az üzemben még matematikát is oktatss a gép leendő személyzete számára? — Otthon?

— Nem, arra nem érek rá, középiskolásokot korrepetálok. Tudod, nekem 1900, férjemnek meg 1600,— Ft a fizetése.

„Meg kell valósítani a kibernetikus gondolkodást, akár mérnökökről, akár közgazdászokról van szó. Rendszerekben kell gondolkodni ahhoz, hogy átfogó képet kapjunk. Jelenleg 30 műszaki részesül mérnök-közgazdász képzésben.”

Pihenőben gombfoci... E számunk összes fotóit BAJUSZ KÁROLY készítette

órákon, hogy ez az egy év hihetetlenül nagy tudásgyárapodást adott, s az is szóba került, hogy gyakran hajnalig törték a fejüket az egyetemről érkezett példák megoldásán. Ami tavaly még előfordult, hogy nem tudták felsorolni Indokína országait, nem tudták, mikor jött létre Magyarország a kommunista párt, most már nem hallható egyetlen politikai órán sem.

A napi hét-nyolc órák kötelező elfoglaltság mellett — mind kötetlenebbé és zavartalanabbá váló — beszélgetések tanúsága szerint többségük rendszeres újságolvasóvá vált.

S egymás közt még arról is hosszan vitatkoznak, vallanak, ki jelentkezett közülük a pártba, vagy ki forgatja fejében ezt a gondolatot. „Ezek már más gyerekek” — mondják az egyetemisták.

A délelőtti foglalkozások utáni órákban, este a szobákban szó esik gondjairól, a 4-5 év egyetemi életet már-már vágyálommá kényszerítő

A beszélgetések, az órák tapasztalatai természetesen még nem adnak alapot a teljes értékeléshez. Nehéz különválasztani, hogy a Studium Generale pontosan mennyiben, s hogyan segítette elhatározásaikat és önmaguk „felnőtté érését”. A tudásanyag gyárapodása mellett azonban a biztatás, a „közelkerülés” az a momentum, amelyet legintenzívebben bizonyára csak ebben az öt napban kaphatnak meg.

Erdemes-e? — ez feltétlenül költői kérdés. Bár az évközi sok-sok munka — jegyzetírás, példajavítás, levelek — s magának a Fehérvári úti tábornak megszervezésére fordított sok fáradságos óra

eredményét számokban mérni csak az egyetemi felvételi vizsgán sikerrel szereplő „diákjainkkal” lehet.

Akik értünk dolgoznak, elmondhatják, hogy sokat tet-

Füzetek - címek az ÉB asztalán

Albérlet, tanítvány munkaalkalom szerzése, ez a három fő profíja az Érdekvédelmi Bizottságnak. A KISZ VB által kinevezett vezető, Stifira Zsuzsa (III. évfolyam, tanári B) öt munkatársával — öt lánnyal együtt — intézkedik, szervez, tart fogadóórákat, irányítja az embereket, hogy fedél alá vagy némi mellékeshez juttassa a vékonypénzű egyetemistákat, akiknek egyáltalán nem mellékes körülmény az, hogy milyen albérletet sikerül kifogni, hogy van-e mód néhány piros bankóval kiegészíteni az ösztöndíjat, vagy az otthonról vékonyan folydogáló apanaszt.

Egyszer volt egy fiú is...

Zsuzsa három éve érdekvédelmi, két éve a bizottság vezetője. Munkatársait maga választja meg. Választja? Ha van rá mód. Sokan azért riadnak vissza ettől a munkától, mert elég sok kötettséggel jár. A fogadóórákon egy hivatalnok precizitásával, pontosan meg kell jelenni. Ez heti négy-öt órát vesz el egy aktívától, de emellett sokat kell telefonálni, kimenni vállalatokhoz, személyes megbeszélésekre. Ráadásul nem elég ha valaki hajlandó vállalni ezt az időt rabló tevékenységet, olyan emberre van szükség, aki agilis, tud tárgyalni, szükség esetén az „asztalra csapni”, hogy márpedig ennyit nem tudjuk vállalni a munkát, „nagyajúskodni” a több pénzért. Hogy nem könnyű ilyen embereket találni, azt mutatja az állandó lemorzsolódás. Ami különös, szinte kizárólag lányok jelentkeznek érdekvédelmi munkára. Egyszer (3 év alatt) volt egy fiú is, a munkatársak között, de nem sokáig csinálta. Lehet, hogy van valami rejtett összefüggés a bizottság összetétele és a munka fentebb ecsettelt jellege között?

Albérlet és hátmosás

Az elmúlt tanévben 126 közgazdász hallgató jutott albérletre az Érdekvédelmi Bizottság jóvoltából, az idén február végéig 136. Aki szaladgált már albérlet után, ismeri az albérletszerzés kálváriáját, tudja, mekkora előny az, ha csak egy füzetet kell fellapozni, kiírni belőle néhány jónak ígérkező címet és a leginkább megfelelő lakást elfoglalni. Az érdekvédelmi munkát természetesen nem vállalnak kezeskedés sem a fő- sem az albérletért. Előfordult például, miután elfoglalt egy albérletet néhány hét múlva újabb címért jelentke-

zett az „ügyfél”. Dehát ki gondolná előre, hogy havi 400-500 forint mellett még hátának naponta történő lecsutakolását is elvárja albérletlétől a tulaj, akit előző lakója — ápolónő lévén — így elkényeztetett. Mi más lehetne a napi dupla hátmosásra ítélt közgazdász, mint ismét átböngésszi az ÉB albérlet c. füzetét. Legfeljebb pechje van, ha most meg éppen azt a címet választja ki, melyhez a következő kívánalmakat mellékelte az igényes, lakója külső és belső tulajdonságaira egyaránt érzékeny főbérlő: „Ne legyen hosszú, se kövér, ne legyen sokat, ne dohányozzon és szolid legyen.” Persze ezek kirívó esetek, a legtöbb cím beválik. Jól vagy kevésbé jól, néha pedig egyszerűen, mint annál a kislánynál, aki visszajött külön megköszönni a címet, ahol otthon érzi magát, ahol egyenrangú félként kezelik. Ha nem is fehér holló, de ritka az ilyen jó albérlet és a köszönet is.

Lényeg, hogy jól fizessenek

A munkalehetőségek közül talán legszívesebben vállalt

A munka, amit az érdekvédelmi munkások végeznek, sokáig, változatos tevékenység, noha az ösztöndíj és menzadíjakkal való foglalkozás — ellentétben a többi egyetem gyakorlatával — nem tartozik hatáskörükbe. Értékelés helyett néhány szemelvény az Üzenetek című füzetből:

Agil!
Hívj fel délután a 203-382-ön Mayer elvtársat, hogy tud-e munkát adni a héten.

Zsuzsa!
Nem volt benn Mayer elvtárs, a holnapi nap folyamán kell hívní. Mára nincs vagonkirakás.

Margó!
Délután hívd fel Mayer elvtársat.

Zsuzsa!
Hívtam Mayer elvtársat, de azt mondták, hogy csak holnap lesz bent. Nincs ott egy életrevaló ember, akivel az ügyben beszélni lehetne.

Aranka!
A Mayer elvtárs szabadnapos volt.

NAGY KATALIN

legnépszerűbb, a tanítás. Szerevény, de rendszeres jövedelem, aránylag kevés időráfordítás, és esetenként még szakmába is vág. Az idén csak hatvan tanítványt sikerült megszerezni, a kereslet pedig nagyobb ennél. Sajnos a szülők általában csak április végén jelentkezik, amikor a bukás mumusa már egészen közélről fenyegeti csemetéjüket. Ilyenkor viszont a hallgatók, akik maguk is vizsgákra készülnek, már nem igen vállalják az egyébként is hálátlan, nem sok eredményt nyel kecsgetető feladatot.

A pénzszerzés másik lehetősége az alkalmi munka. Rendszeres, félfállászerű munka ritkán akad, de nem is nagyon igénylik a hallgatók, mert dékáni engedély kell hozzá, sok időt vesz el és általában nem is fizetik valami jól. Márpedig elsődleges szempont az egyetemista munkavállalóknál, ha nehéz, fizikai munkával is, de lehetőleg rövid idő alatt jól keresse. Konzervgyári segédmunkára, takarításra, vagonkirakásra, újságárusításra mindig van jelentkező. Az érdekvédelmi munkák már nagyjából tudják, kik azok, akiknek szólhatnak, akikre mindig lehet számítani. Zömmel alacsonyabb kategóriások, kollektívák. Ami eddig még nem ment és amit szeretnénk elérni, az, hogy szakmába vágó munkát is tudjanak adni a hallgatóknak.

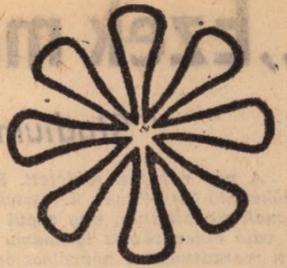
Az ilyen jellegű munkaszerzés kísérletek azonban mindaddig eredménytelenek maradtak.

Mi van nyáron?

Igy, tanév vége felé az ÉB füzetében megszokásodnak a nyári munkalehetőséget kínáló címek. A Csemegeipari Vállalattal már évek óta jó a viszonyosság kapcsolata, erről tanúskodik a csemege füzet, amelyben 1800-2000 forintok Nem maradnak betöltetlenül a helyek, a hallgatók szívesen kötik össze a kellemes és a hasznos. Kocsikísérés, úszómesteri állás, takarítás között válogathatnak még a keresni vágyók.

Vita Ki-

tő-rés

Mi is az a kitörés?

A szerkesztőség felkérésére, zárzó helyett, mintegy utolsó felszólalóként, néhány (valószínűleg szintén vitatható) megjegyzést szeretnék tenni a Kitörés c. filmről, az általa irritált egyetemi vitáról, s az ezek nyomán ébredt gondolataimról. Hallgatólagosan felteszem, hogy olvasóim többsége a filmet látta, a róla írt cikkeket a KÖZGAZDÁSZBAN olvasta, s kisebbségük a klubvitán is részt vett.

AZ ELO SZOBAN ES IRASBAN felszólalók, látóhatólag az értőbb, aktívabb nézők képviselőiben fellépők meglehetősen egyöntetűséggel, erősen kritizálták a filmet. Ezt nem lehet sem véletlennek, sem fanyalgásnak tekinteni. Álláspontjuk hitelét fokozza, hogy azt a film mondanivalója, az exponált társadalmi problémák, az ajánlott vagy hiányzó megoldások (tehát aminek inkább értenek), s nem a filmi megvalósítás szakmai színvonalát (amiben csak műveltségük alapján fogalmazták meg, úgy hogy a filmbeli figurákat, konfliktusokat, problémákat és cselekményeket szembesítették a tanult és tapasztalt valósággal. Elmarasztaló értékítéletüket legfeljebb enyhíteti ama felvetés, hogy sokaknak bizonyára tetszett a film, ha ők nem is adtak ennek hangot sem a klubvitában, sem a cikkeikben.

Ilyeneket írnak: „Bacsó a valóságig addig kereste, amíg elvesztette, és saját elképzeléseit ábrázolta. Nem tagadom, hogy a filmben felvetett problémák valóságok, de nem úgy, ahogy ábrázolva vannak” — írja Hardi László. „Egy általam ismert fiatal sem él és gondolkodik így, mint Fonyó Laci. Ez nem megoldás, ez kitalált kitörés, hanem alternatívák közötti választásra akarunk bennünket kényszeríteni!” — írja Mihály Albert, a talán legszigorúbb kritikus. Hasonlóan vélekednek más-más megfogalmazásban a többiek is.

A film egy mind erősebben élő (a címben is jelzett) problémát vázol: milyen lehetőségei vannak egy átlagos, mai (magyar) fiatalnak, hogy olyan munkát végezhesen, munkakört tölthessen be, mely egyrészt alkalmat, képességeivel — képzettségével összhangban van, ambícióit kielégíti, másrészt a munkakörben nyújtott teljesítménye révén megfelelő (nem csekély) anyagi és erkölcsi elismerésben részesüljön, netán egyenesen hírnévre tegyen szert?

A FILM E KERDÉST egyrészt azzal boncolgatja, hogy az ifjú hőst több mint a matematikus jellemként ábrázolja (ami egyáltalán is indokolhatná a bukását, de nem a feltett alapkérdés szempontjából), másrészt azzal, hogy a hős által célba vett munkakör (a filmbeli) fikció, kibernetikus-elektromikus hályogkóvács módján asszisztál hősünk egy irónikus közgazdász-technokrata mellett (ő a mű rezonőrje), s mi bizalmatlanul szemléljük, mint készülnék szétcsúszni egy bizonyos bizonyára javításra szoruló szerkezetet, s kétkedünk, hogy jobb lesz-e kezük nyomán, mint volt? De én visszatérek az alapkérdésre.

Már a kérdéstelevésnél sem szabad megfedkezni társadalmunkat (s nemcsak a mieinknek) néhány olyan vonásról, adottságról, melyek e problémánál fontos szerepet játszanak, a konfliktusok forrásává válnak. Így pl. sajnos tény, hogy ma, s még egy jó darabig a magyar foglalkoztatottak által betöltött kb. 5 millió állás-nagy része olyan, amelyik semmi különösebb felkészítésre sem ad okot egy ambíciózus fiatalnak, szürke, egyhangú, átlagosan dotált tucatfoglalkozás. Azt viszont ki állíthatná, hogy a) ezekre nincs feltétlenül szükség, hogy b) számuk a közeljövőben radikálisan csökkenjen fog (az ipari-technikai fejlődés 100 ílyet megszüntet, más 100 amelyet teremtet), s hogy c) ilyenek a szellemi munka területén nem találhatók?

HA FELTESZEM, HOGY MINDEN 100 ÁLLÁS BŐB csak 20 olyan, mely lehetőséget nyújt egy átlagosnál külön fiatalnak, hogy nemesebb társadalmi és privát ambícióit kielégíthesse, akkor konfliktus éri magát, holott csak legfeljebb felük-harmaduk az, hogy b) az arra érdemesek így is legalább kétszer annyian vannak, mint az elismerésre méltó állások, és hogy sajnos c) ma még nincs kellő intézményes garancia (szelektív nevelő rendszer) arra, hogy ama 20%-nyi állásba a fiatalok legkiválóbb 20%-a kerüljön. Tul sok tehetség kalldik el, nem mert veszt a versenyben, hanem mert oda se jut a starthelyhez!

Komoly hiba, ha alkotó művészek olyan benyomást keltenek, mintha szocialista társadalmunk már ma, vagy a közeljövőben képes lenne fiataljaink többségének alkotó foglalkozást nyújtó, személyiségük sokoldalú kibontakozását elősegítő munkaköröket biztosítani, csak e boldogító lehetőség elől retrógrád erők elzárják őket.

Továbbá a konfliktus forrása az, hogy a fiatalok vágyainak megfelelő a kitörésre alkalmas 20%-nyi különleges állásnak csak kisebb része szabad, nagyobb része fiatal vagy kevésbé fiatal szakemberekkel betöltött, s mi több, sikeresen betöltött állás, ahol ezek az emberek hosszú távon berendezkedtek megvalósítani álmaikat, melyekre másfél-két évtizedig készültek. Minden értelmes szervezet elegendő hosszú távú lehetőségeket ad embereinek, hogy bizonyítsanak, és nem folytathat olyan gyakorlatot, hogy minduntalan ígéretes jelölteket állít a már beváltak helyére. Így sok mindegyre létrejöhetne, csak alkotó légtör nem, s e gya-

korlatnak a feltörekvők maguk is előbb-utóbb áldozataivá válnának.

NEM KISEBB HIBA AZ ELOBBINEL, ha az alkotók olyan benyomást keltenek, mintha fiataljainknak — permanens „forradalmárokként” — csak az előtűk állók „megdöntésével” lehetne előre jutniok (nem velük, hanem nélkülük), mintha a fiataloknak volna ehhez a „hatalomátvitelhez” elegendő felkészültségük, tapasztalatuk, erejük és mintha a mai, magasfokú vezetési tudományt igénylő szervezetek korszakában a társadalom bizonyosan jól járna, ha önmegújításának ügyét heveskedő, másokra (s nemcsak a méltatlanokra!) kevés tekintettel levő fiatalokra bízna, csupán azért, mert rokonszenvesen lelkesek és mert már megtanulták a számítógépek kezelésének technikáját. (Hogy a nagyzemekkel, ezek sorsával kísértetiesen fiatalok maguk hogy járnának, arról jobb nem is beszélni!)

Vita sem lehet persze azon, hogy a szocializmus gazdasági (s nemcsak gazdasági) szervezeteinek folytonosan meg kell újulniok, a befogadó formáknak folytonosan igazodniok kell a gyorsan változó-fejlődő tartalmakhoz, s a feladatok optimális megoldása pl. igényeink vezetésének szervezésének korszerű szinten tartása, akkor is nagyon nehéz, ha nem kell ráadásul konzervatív erőkkel megküzdeni, ha igen, akkor még nehezebb.

A filmben ábrázolt nagyzem történetesen éppen ilyen (igaz, inkább csak az alkotók állítása szerint, mert pusztán baráti csoportok megléte ennek nem bizonyítéka, csak ha azok elvlelen kilétek, melyek egy kétségtelenül elmaradott állapot fenntartásához öns érdekéből ragaszkodnak!), de a helyzet elkerülhetetlen megváltoztatására irányuló erőfeszítésnek — ha van rá mód, kibernetikus segédesszközöket is igénybe véve — a nagyvállalati struktúra tárgyias elemének átalakítására-korszerűsítésére kell koncentrálni, s nem az emberekre, akiknek megváltoztatása-szintemelkedése (a javíthatatlan, alkalmatlan keveseket kivéve) döntően csak az új struktúra diktálta követelményekből várható?

ÜJTANI AKAROK, AZONBAN NEMCSAK a hatalmon kívül, s nemcsak a fiatalok között találhatók, újítani akarók-tudók, s nem akarók-nem tudók között a front nem élelkor, s a hatalomból való részesezés arányai szerint húzódnik, és egy szervezet megújulási képessége és gyakorlata nem egyszerűen (domináns) tagjainak személyiségeiből függ — bár attól is.

Ezek a frontok sajnos nagyon hiányosan sorakoztak fel a filmben erőmással szemben, látszott, hogy küzdelmük az előőrsök esatározása csupán a háttérbe felvonuló (s még csak nem is jelzett!), s majd az útközvetet eldöntő fő erők küzdelméhez képest.

VAJON Milyen MEGGONDOLÁS IGAZOLHATJA az alkotókat, hogy kitrésztelték azokat a hatalmas társadalmi erőket, melyek autotikusabbak az újító tevékenység végzésére, s amelyvekhez ha nem kapcsolódnak a filmben ábrázolt újító energiák, csak bukás lehet a sorsuk — mert vagy nincs igazuk, vagy erejük az igazukhoz —, nem csupán ellenfeleik konokossága, hanem saját korlátok miatt is?

A klubvitán a fiatalok türelmetlen kérdéseire, hogy mi hát a megoldás a kitörésre, a jelenlevő két alkotó, Bacsó és Liska ösztönösen bevallotta, hogy amint a filmben, most sem tudnak semmi megoldást ajánlani. Azt hiszem, azért nem, s ezt meg kellett volna mondanunk a filmben nyilvánvalóan, hogy az átomkergetők felbőszülnek álmuk elorozása miatt), mert tömegek számára kitörésre, csak Naev Karrier értelében nincs lehetőségek, csak (csak!) arra a nagy kalandra, melynek híveit a szocializmus felemeli az egész népet a bár konfliktusoktól nem mentes, de feltétlenül értelmesebb, gazdagabb, humánusabb életre.

EZEN A VALÓSÁGON BELÜL MIK AZ ÁTLAGOSAN lehetőségei? Válasszunk négyet az egyik cikkfő, Tormai László hozzászólásának befejező sorait: „Hogyan lehet akkor kitörni? Bizonyára szorgalmas munkával, tanulásal, a realitások közt maradván. Ma már az élet minden területén előbbrejutáshoz tanulni kell... s akkor reménykedhet a feljebb kerülésben — persze nem az egyik napról a másikra... S talán nincs szükség kitörésre, amikor is valóra válthatja az ember a terveit — ha becsülettel dolgozik.” Hadd tevék hozzá valamit, ami talán szentségörésnek számít munkacentrikus világunkban: szerintem ma már az egyéni élet-nemcsak reggel 8-tól délután 4-ig tehető értelmesebb, emberibb, önzetlenebbé, hanem délután 5-től mondjuk éjfélig is, mert az ember előbb-utóbb nemcsak azzá lesz, amivé munkája által, hanem amivé szaporodó szabad idejében válik.

Barna László docens

Csoportbuli

ROSSZ IDŐ VOLT AZON A SZERDÁN. El voltunk keseredve: Mi lesz ebből? Délután 6 órakor csoportbuli. Eső, sötét felhők, esernyő, sár... Hogy legyen az ember ilyenkor jókedvű? Ráadásul, előtte való nap jellemztük névsorban a csoport első négy tagját. Vita. Tetszik — nem tetszik. Legyünk humanusak! Kis híján veszekedés lett az egészből, de végül, csak kijöttünk valahogy egymással...

A csoport KISZ-vezetősége is elég borúsán nézett a klubdélután elé. Már a jellemzés hatása miatt is.

Este 6 és 7 óra között azonban az alapszervezet nagyrésze megérkezett a „tett” színhelyére. Sós sütemény, édes, bor — piros, fehér — ráógumi, magnó. Közben felmerült a már megszokott probléma: 8 fiú és 15 lány. Aztán ez is megoldódott. Körben táncoltunk. Lányok, fiúk. Ettünk, ittunk. A fiúk mindent megtettek a jó hangulat érdekében: vicceselés, tréfálkozás, az úcsörgő lányok felébreszté-

se. Folyamatosan zsiroskenyér uborkával, bor, pogácsa. A rossz kedvűnknek fél pohár vodka — egyszerre!

Röviden ennyit a csoportbuliról. A KISZ-vezetőség és a csoport végső leltára: sikerült.

SOKAN A RENDKIVÜLI MEGOLDÁSOKAT KERESIK annak érdekében, hogy az alapszervezetünket összerázzák — sikertelenül. Nem veszik észre azt, hogy a tagok is, csak fiatalok. Az „összerázódás” nem valószínű meg elméleti sikon, látványos célkitűzésekkel, csak kis emberi dolgokkal, olyanokkal, amelyek közelebb viszik egymáshoz a „hivatalosan egy csoportra ítélt” lányokat és fiúkat. A KISZ ifjúsági tömegszervezet. Alapvető célkitűzéseit igyekezzünk fiatalosan megvalósítani! Akkor majd nem lepődünk meg azon sem, nem értelmesszük „csodának” azt sem, ami ezen a klubdélutánon igényként felmerült a tánc, a tréfálkozás közben: Mikor lesz a legközelebbi jellemzés?

— meg —

Mi muzsikusi lelkek

Hegedű és közgazdaság „Tanszéki élettér - lépést tartani a vállalati gyakorlattal”

Egy közgazdászbaí meghívó kerül a kezembe. Rajta a program: az étteremben Roóz Józsi és népi zenekara muzsikál.

A III. emelet 370/b számú ajtón a felirat: Dr. Roóz József tanárság.

Zene és tudományos munka. Az egyetemi népi együttes zenekarának vezető primása, kulturális bizottsági tag, zenekari titkár. Az ipari üzemszervezési tanszék tanárságáé, évfolyamfelelős, vidéki, kihegyezett tagozatokon is tart előadásokat, az oktatás mellett több készülő tudományos kutatómunka, felmérés társszerzője, s rendszeresen végez társadalmi munkát.

Még elmondani is sok! Hiszen ez legalább három teljes embert kíván. Külsőre egyáltalán nem látszik a 26 éves fiatalemberen a nagy igénybevétel, sőt, mondhatnánk, remek kondícióban van. Mégis önkéntelenül adódik az első kérdés:

— Hogy bírod?

— Eddig nagyszerűen. Lassan azonban már sehogy. Úgy látszik, öregszem... Minden nap fél 6-kor kelek, s éjjelkor kerülök ágyba. Szabad időm szinte semmi. Szépirodalmi könyv, nem is tudom, mikor volt utoljára a kezembem. A menyasszonyom szakítással fenyeget. Ez végső elhatározásra juttatott. A ze-

nét, első nagy szerelmemet, abbahagyom. Legfontosabb a hivatás!

— Hogyan és mikor kezdődött az első szerelem?

— Ötéves korom óta hegedülök. A Mester utcai Fővárosi Zeneképzőbe jártam 10 évet. Zenei pályára készültem. Az igazi sikerhez azonban a napi 7-8 órás gyakorlás elengedhetetlen. Ezt sokalltam. Inkább művészettörténész akartam lenni. Helyhiány miatt azonban nem vettem fel az egyetemre. A középiskolában az 5+1-es oktatás során már tanultam villanyt szerelni, ezért érettségi után egy évre a Vörös Csillag Traktorgyárba mentem dolgozni, ahol villanyszerelő szakképzettséget szereztem. Közben egyik barátom invitálására jelentkeztem a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem előkészítő tanfolyamára. 1963 nyarán sikeres felvételi vizsgát tettem, és ősszel megkezdtem egyetemi tanulmányaimat.

— Az első impulzusok a tudományos munkában?

— A harmadik év elejétől tanulmányi eredményem alapján megkaptam a Népköztársasági Ösztöndíjat. Nagyon megkedveltem az egyetemet, az itt oktatott tantárgyak java részét. Még ebben az évben bekapcsolódtam a TDK-munkába. Érdekel az ipari szervezőtudomány, s TDK-dolgozataimat is e témakörből készítettem. Nagyon sok segítséget kaptam az ipari üzemszervezési tanszéktől. Már ekkor megfogalmazódott bennem a gondolat: jó volna végzés után bennmaradni a tanszéken.

— Zöld utat kaptál?

— Tulajdonképpen igen. Negyedéves koromban már rendszeresen dolgoztam a tanszéken, felügyeltem a zárthelyi dolgozatok írásakor. Végzésem után nem volt státusz, s így egy évig a Pamutnyomóipari Vállalat Távtávti Tervosztályán dolgoztam. 1968 májusától a KGM ISZSI státuszába kerültem, de már

bent tevékenykedtem az ipari üzemszervezési tanszéken.

— Mikor kapcsolódtál be az egyetem kulturális életébe?

— Másodéves koromban tettem felvételi vizsgát a népi zenekarba. Akkor Mózes László volt a primás és én hegedűsként kerültem az együttesbe. 1968 óta vagyok a zenekar primása.

— Zenei élmények?

— Remek kollektíva a népi együttes. Velük már fél Európát beutaztam. Számítlan csodálatos emlék fűződik hozzájuk.

— Közülük egy humoros eset?

— Az elmúlt évben minden este a Fehérvári úti IBUSZ-rendezvényen muzsikáltunk. Ahonnan vezényeltem, hiányzott egy darab a dobogó deszkájából. Oldalt fordultam egy új szólam beintésére, s deréklig eltűntem a közönség elől. Amíg kikészültem, a zenekar umpa-umpa ritmusokat, úgynevezett széki muzsikát játszott, mintha így lenne a partitúrában. A szám végén hatalmas tapsot kaptunk...

— És most mégis vége lesz?

— Sajnos, igen. Nem mehet mindez a tanszéki munkám rovására. Eddig nem zavarta egymást a két elfoglaltság. Megnövekedtek azonban a feladatok. Lépést kell tartani a tudomány fejlődésével. Akármennyire is fáj, keresem az utódot a primási pulpitusra. Még ez évben elbúcsúzom a zenekartól...

— S a tudományos munkában?

— Több vállalati témának a feldolgozásában veszek részt. Sipos Béla kollégámmal esettanulmányok alapján készítjük a Szervezéselmélet és módszertan begyakorló kurzusának jegyzetanyagát. Munkámhoz korábban és ma is rengeteg segítséget kapok oktatótársaimtól és mindenekelőtt tanszékvezetőmtől, dr. Varga Sándortól.

— Milyen társadalmi munkát végzel?

— A karri parszervezet megbízásából Mészáros Tamás kollégámmal felmérést készítettünk a fizikai dolgozók gyermeknevelési helyzetéről.

Roóz József helyt akar állni maradéktalanul, sokfelé, mindenütt! Mert mikor csinálja, ha nem most, míg fiatal?

Pongrácz György

Most jöttem...

V alahogy másképp fogadott most Moszkva bennünket. Még nem voltak kint a XXIV. kongresszust élető jelszavak — de már ünnepi izgalomban égett a város, szokatlan zsongás volt a levegőben.

A Barátság-különvonat 300 főnyi küldöttsége már Leningrádban járt, amikor megnyílt az SZKP XXIV. ülészsaka. Éppen városnézésről térünk vissza a szállodába, közben sikerült nagy nehezen megértetni vagy 30 gyerekkel, hogy nem tudunk már több jelvényt adni nekik, amikor az egyik tolmácsolás beszaladt a szobába és mesélni kezdte a frissiben hallott híreket. Most végzi Kijevben az egyetemet — tanár lesz, hogyne mesélte volna boldogan: az elkövetkezendő öt éves tervben emelik az értelmiség dolgozóit fizetését. Persze, jó orosz szokás szerint: erre inni kell! Ezt a mondatot Leningrádban mégiscsak a finnnek mondják legtöbbször — lévén Finnországban szesztilalom —, tömegestül járnak Leningrádba vikendezni.

A Forradalmi Múzeumban partizántalálkozóra gyülekezik a küldöttség.

Egy nagy bajszú, ősz hajjú veterán bácsi ballag a díszhely felé, közben megpróbál szóba elegyedni a magyar fiatalokkal. Ezek rögtön tolmács felé kiáltanak, jönjön fordítani, nem értik, mit akar a bácsi.

Az ősz veterán rosszállóan csóválja a fejét: ejnye no. En úgy hallottam, hogy nálatok orosz oktatás folyik az iskolában — hát hogy lehet, hogy mégse tudtok semmit...

Milyen jó, hogy az első napon sikerült Moszkvában bejutnunk a Kremlbe. Mert most visszatérve csak a küldötteknek van szabad belépésük.

Szinte évszázadokat mentünk vissza a Székese gyházak Terén sétálgatva a Kreml falai között. Körös-körül hagymakupolás, ékesen díszített orosz templomok és 20 lépéssel odobb a talán legszebb moszkvai jelkép — az új és az ősi találkozás, a Kongresszusi Palota szikrázó üvegfalain visszatükröződnek a sok kupolás, arany tetejű Tizenkét Apostol templomának tornyai.

Baráti találkozásra a Központi Távirada fiataljai hívnak meg bennünket, így hírtelen beleszóportunk egy, a XXIV. Kongresszus tiszteletére rendezett koncertbe, ahol a távirada tánc és énekara mutatja be műsorát. — Most a távirada életét táncolják el — súgja a mellettem ülő öreg néni és rögtön hozzáteszi a moszkvaiak természetes közvetlenségével —, hogy tetszik a mi Moszkvánk?

Hát el lehet azt mondani? Nem. Lehet valamihez hasonlítani? Nem. Moszkva — Moszkva. A világvárosok

nyüzgésével és ellentmondásaival.

Amikor már azt hiszed, kint vagy a világ szélén, faházakat látni, mint útközben a vonatból, balra fordulsz és egy újabb hatalmas lakótelep tárul a szemed elé. Ez is Moszkva. A gyerekek, akik jelvényt akarnak cserélni veled és a buszsofőr, aki csak azt tudja Magyarországról, hogy Budapest és hogy itt mindig meleg van (ezzel persze vitába szálltunk); a házak, ahol a házfelügyelő nem zárta be a kaput éjjel, de ott ül a lépcsőházban, a szálloda, ahol viszont 12 óra körül mindig becsukják a kaput; a híres Metro; a túlszóft buszok, trolik, a piros háromszög jelzéses kocsik, amelyekkel most a kongresszusi vendégek közlekednek; a finom fagyalt, amelyet minden sarkon megvehetsz; a híres Fegyvertár, ahová viszont bejutni ritkaság... szóval kifogyhatatlan alkalom új élmények szerzésére.

Gyorsan elrepült a két hét — szinte körül se tudunk nézni, máris indult a különvonat visszafelé, mindenki gazdagabb lett két csodálatos város képével, új barátokkal.

Búcsúzásul egy kis pionír-lány szavait ismételném, aki a 277. számú középiskolában telt látogatásunkkor mondta: „Gyertek vissza minél előbb! Visszavárunk!”

Köszönjük. Jövünk!
Lapath Eva

Fordulópont...

Negyedszázada annak, hogy Wilhelm Pieck és Otto Grotewohl elvtárs 1946. április 21-én történelmi kézfogással pecsételte meg a Német Kommunista Párt és a Német Szociáldemokrata Párt egyesülését, a Német Szocialista Egységpárt megalakulását.

Ma már joggal elmondhatjuk, hogy az egyesülés fordulópontot jelentett a német történelemben.

Létrejött az a döntő társadalmi erő, amely képes volt arra, hogy két forradalmat haftson végre: az antifasiszta-demokratikus és a szocialista forradalmat.

...Nem utolsósorban az MSZMP és az NSZEP közötti testvéri szövetség alapján le-

hetőségünk nyílt arra, hogy itt a Magyar Népköztársaságban tanulhatunk.

Mi, NDK-beli diákok, akik ma a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen tanulunk és többségben munkások és parasztlányai és fiai vagyunk, tudjuk, hogy csakis azért tanulhatunk: mivel az NDK-ban olyan munkásosztály él, amely marxista-leninista pártja vezetése alatt szilárdan kezében tartja a hatalmat. Már régóta megtört az uralkodó osztályok művelődési monopóliuma. Az NDK-ban ma az egyetemi és főiskolai hallgatók kerekén 50%-a munkás és paraszt szülők gyermeke. Ezzel szemben az NSZK-ban, ahol az imperia-

listáknak sikerült a munkásosztály megosztottságát elmélyíteni és a monopóliumok uralmát megteremteni, a munkás és parasz gyermekek csupán 3-5%-ban tanulnak az egyetemeken.

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen folytatott tanulmányaink során arra köteleztük magunkat, hogy magasfokú tudást sajátítsunk el.

Az NDK munkásosztályának marxista-leninista pártjának a Német Szocialista Egységpártnak úgy rójuk le tiszteletünket, hogy minden erőfeszítést megteszünk a szocialista internacionalizmus erősítése és megszilárdítása érdekében és példamutató tanulmányi eredményekkel erősítjük az NDK-t.

Az egyetemen tanuló NDK-diákok

„7” ROVAT

A „Közgazdász” 1971. február 4-i számához:

Borsai elmarasztalja a Szanyi - Gulyás A Külkereskedelm technikája és szervezése c. egyetemi tankönyv lektorát - a szerzőt viszont nem mert nem vették észre a 467. oldalon található hibát.

Egy idézet: "A brazil Nemzeti Bank, amely Buenos Airesben székel..." /Idézet a Közgazdász 1971. február 4-i számából/

Borsai valószínűleg "szintén" nem olvasta a könyv idevágó sorait. Idézet tudni kell! IStt, a hibát nagyon pontosan! A fenti szöveg a könyvben nem szerepel!

A könyv szövege a következő, például a felek abban állapodtak meg, hogy az árut fob Hamburg paritásában kell leszámolni és az ellenérték kiegyenlítése okmányos intézkedésben a Brazil Központi Bank-nál történhetik meg. Az eladó részéről a teljesítési hely ebben az esetben Hamburg a vevő részéről pedig Buenos Aires" /Idézet Szanyi - Gulyás: A külkereskedelm technikája és szervezése. Tankönyvkiadó, Budapest 1969. 467. oldal/

Borsai elferdítetten tiltakozik és énkényesen idéz, hogy csattanósan "igaza" legyen.

A tévedés a könyvben tényleg benne van, csak másként. Később a könyvben ~~szöveg~~ észrevételként, a szerző is tévedett.

Budapest, 1971. március 30.

(A szerkesztőség, mint mindig — magától értetődően ad helyt a hozzászólóknak.)

SPORT

Minden tavasszal megindul a küzdelem a Főiskolai bajnok címért legnépszerűbb sportágainkban. Egyetemünk csapatai eddig is, több-kevesebb sikerrel szerepeltek a főiskolák sportolók e népszerű kavalkádján. Tavaly a női kosarasok, azelőtt a focisták egyaránt a harmadik helyen végeztek, megelőzve sok egyetemi csapat, jóval magasabb osztályban játszó együttesét.

Úgy látszik, az idén is a női kosárlabdacsapat számára terem a legtöbb babér. Legyőzték a Nyíregyházi Tanítóképzőt 61:31-re, majd a MAFC-ot 52:47-re. Ezzel a nehéz küzdelemben kivívott győzelemmel kerültek a Miskolcon megrendezendő négyes döntőbe.

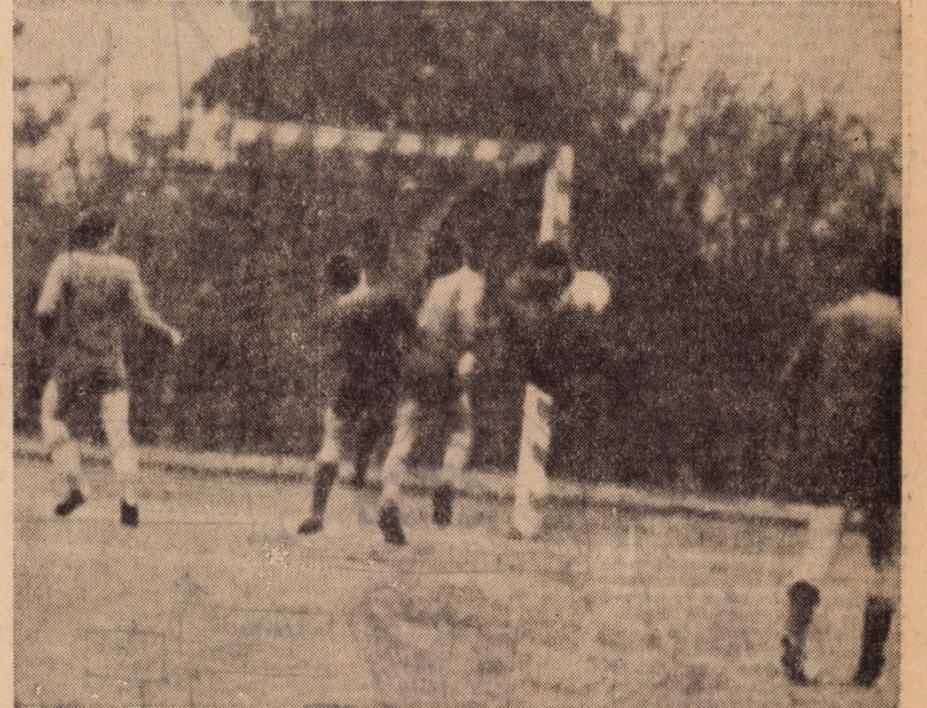
Sajnos, a többi sportágban már korántsem ennyire rózsás a helyzet. Férfikosarasaink már az első mérkőzésen kiestek a Pécsi EAC ellenében. Az eredmény 103:87 volt. A bajnokságban viszont remekül szerepeltek, s ez segítségükre szolgál. Férfi kézilabdázóinknak nem sok keresnivalója volt a Kossuth KFSE ellen, így nem véletlen a 28:5-ös vereség. Elvéreztek röplabdásaink is. A nők 3:0-ás győzelme a Győri Tanítóképző ellen további jó szereplést ígért, de reményeinket szétzúzta a TFSE. Simán győztek 3:0-ra. A férfiak esete hason-

ló volt. 3:1-es győzelem a PEAC ellen az első fordulóban, de a következő ellenfél az NB I-es MAFC csapata túlságosan nehéz feladatnak bizonyult. A rutinos műszakiak 3:0-ra győztek.

Szándékosan hagytam utoljára a labdarúgókat. Nekik volt a legtöbb esélyük a továbbjutásra Gödöllőn, az ottani EAC ellen. Hiába védett azonban Szikinger kifünően, ez kevés volt a döntetlenhez...

igen, mert csak ennyi kellett volna. 2:0-ra kikaptunk, pedig a következő ellenfél az NB I-ben agonizáló SZEOL lett volna...

Kaplár F. József

Ez már az enyém... Szikinger parádés védeke a GEAC elleni mérkőzésen. Eredmények a Főiskolák Bajnokságáról

NEM VAGYOK VÍZTORONY

Az előadó párszor megköszöri a torkát, szájához emeli a poharat. Az elmök a köszörűg hangjára felriad, álmos szemével meggillantja, hogy az előadó valamit a szájához emel, automatikusan tüzzel kínálja. A pohar tartalma meggyullad. Talán mégsem víz volt?

Bal lábbal fekdtem le az este, egész bolondokat álmodom. Fénykép az újságból — group sex-sztárok? — nem számi ikrek. Aztán egy nagy ház, sok ablakkal. Az egyik oldalon már nincsenek állványok. Kissé időtlen így. (A Trabant persze, nem időtlen: ID-s). Az ember kilép a kapun, olyan szokatlan, olyan hirtelen kezdődik az utca, hogy ijedtében visszafordul. Akkor meg a ház kezdődik hirtelen. Sehöl semmi átmenet. Visszaforduljon? Tanácstalan. Végül hasraesik a küszöbön.

PORTÁS: Mit keres?
AZ EMBER: Nem keres, iparos.
Szembe jön a segédmunkás, halkán morgog, fogai közt alig érthetően préseli ki a nullaegyszármilliót. A segédmunkáslétszámreagálási koefficiensét. Szégyelli, hogy csak ennyi.

Mondom, bal lábbal fekdtem le.
Gondoltam, bűzbelek a Tanszékre. Ott volt az egyetem mikraja-makraja. Azért jött meg hely az egyik asztalnál. Sört rendeltem, mint mindenki cseresznyét. Pipaszag volt. Mást nem lehetett, pedig Fecskét meg Szombathelyt szívták. A Pipában pipaszagnak kell lenni. Pipa lettem, ott hagytam csapot és a papát.

Tábla tűnik elő, közvetlen az állványba borult épület mellett. Kakas, csőrében gyémánt. Szóveg:
KESZPENZERT ÉS BIZOMÁNYBA A NAPI LEGKEDVEZŐBB ÁRON ÁTVESZÜNK: ARANY- ÉS BRILLIANS-EKSZERÉKET, DRAGAKÖVEKET
TÖRT- ÉS FAZONARANYAT
TÖRT- ÉS FAZONÉZÜSTÖT
EZÜST PENZEKET, ANTIKEZÜSTÖT
I N N E N I P E R C
A nyíl nem az épület felé irányul.

Nem vagyok víztorony. Az Árnyék Tanszék felé veszem az utamat. Kora délután élesen kirajzolódik az árnyékok. Közben áftutom a napi sajtót. Valaki már megtepte. A hírek fele többé már nem újság.

Egy vonatohajó úszik el hosszában a Dunán, orrán széles betűkkel a neve: TOLNA. Almában biztos tolohajó.
Balkezemmel a jobbat szorongatom. Gratulálok neki. Klasszul bírja, pedig erősen szorítom.

Bal kézzel fekdtem le, most az álmodom, hogy berúgtam. Magamba. Meg másbá is. Fülemben az egyensúlyozó csiga nem bírja az iramot. Elszédül. Ceteris paribus még sosem bírt. Megjött az eszem. Kopogtat, döngeti az ajtót, rúgdossa is, nyomja a csengőt, mint aki nek elment az esze. Mire kinyitom az ajtót, el is ment.

Beledlmodok az őskorba. Szakbarbárság. Végre túl a szakvadság korán. Kirándulók az Abnormafánál. Az alsó szakágról leszól egy majomember. Azt mondja, marketinges, és, hogy ez a legfelső ág. A kirándulók elhiszik. A gyomrukban luk támad, megéhezték. Elviszik a kenyeret a fodrászhoz, hogy vágja le a haját.

Fiatl házások jönnek Fiat nélkül. Ház nélkül. A vdlóperes bíró előtt kimondják a boldogító nemet. A semleges nemet.

Megcsípem magam: nem alszom-e? De alszom.

Nem szeretem a sok szót, mondja az előadó, miután elolították, ezért a szavak helyett ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ! Viharos taps. 1234567890! Tombol a terem. =+-%&!*~:;?! Virágokkal árasztják el a színpadot. A virág beborítja az előadót is. Az előadó kiborul. Visszalapátolják. Köszöni, majd a vekkerhez sétál, felhúzza fél kilencre, és elalszik.

Fél kilenckor csörög a vekker, Bal lábbal keltem fel...

HALÁSZ GEZA

Agyrém

EGY SZÓ, MINT SZÁZ!

Vagyis egy szó százféleképpen értelmezhető. Erre már régebben rájöttek, de manapság már divat lett belőle. Tudnillik, nem divat érthetően beszélni. Helyesebben, egyértelműen kijelenteni valamit. Ezt úgysem hiszi el senki. Sokkal jobban mutat, ha az illető szó, vagy mondat többféleképpen értelmezhető. Akkor mindenki arra gondol, amire a másik nem. Így mindenki megéri, amit nem kell megérteni, s nem amit fordítva. Tehát, ha én valakinek meg akarok mondani valamit, akkor a legegyszerűbb, hogy nem mondom meg. S ő egyből elhiszi, amit nem mondtam!

Mert mégsem mondhatja egy férfi egy nőnek, hogy: „szeretlek”. Micsoda butaság! Ki hiszi el ezt a szpirtnyikok világában?! A nő azonnal arra gondol, hogy ez az alak meghibbant, illetve azért ejt ki ilyen számárságot, mert minél előbb meg akar szabadulni tőle. De semmiképpen sem arra, hogy ez az „ősi manusz” SZERETI. Jobban mondva: „bukik rá”. Vagy, hogy szép vagy. Hát ez aztán a tömör ostobaság! Egészen más: jó a karosszériád, csipem a tömítésed. stb. Ha pedig valaki nem ilyen népies, akkor kellőképpen körülírja. Kétértelműségekkel bekeretezi a nót, azután zsebrevégja. A pofont már nem annyira, amit a nő ad, ha nagyon kétértelmű. Vagyis egy. Az udvarlás lehetőleg minél rejtélyesebb szavak segítségével történjen — a hatás is rejtélyes lesz!

MI VAN VELED?!

„Kösz, megvagyok!” „Na, szia, majd jelentkezem.” Ez magyarrá fordítva ezt is jelentheti: „A fene, hogy pont ebbe az ütődött alakba botlottam!” „Jaj, ki nem állhatom a hülye kérdéseit, ráadásul jön a villamos!” Nehogy egyfelé menjünk! Inkább megyek egy megálló az ellenkező irányba!” „Megpróbálom lerázni, s legközelebb óvatosabb leszek!” Ezért a XXI. század találkozás-közösönési formájának a következő javaslatom: „He!?” „thehe-hi!” „Mehehe!” Gondolom, ez elég rövid, és a szép anyanyelvünk használatát is a legjobban szorgalmazza. Egyik fél sem sértődhet meg, mert a he szócska nagyon sokféleképpen értelmezhető. Jelentheti például azt is, hogy hü-hehe-hi, vagy hogy dilili. Ráadásul megmarad a barátság! A legmegfelelőbb szó persze a krümündü lenne. Könnyen belátható, hogy az igen és a nem öszszevonásából keletkezett. Ezért alkalmazása igen hatásos kényes helyzetekben.

ÍGY AZUTÁN AZ ÉLET

minden területén nagyon hasznos, új szavakkal lehetne elárasztani a körülírókat, a hitetlenkedőket és a cikornyára vágyókat. Talán a diákság helyzete is érezhető javulási folyamaton menne keresztül, ha likvidálnánk nyelvünk konzervatív elemeit. Vagy brühehe, vagy nem brühehe! Aki csak brüh, az mellébeszél. Egyszerűen csak brühehe — a feleslegessé vált szavakból pedig csináljanak szép színes sormintákat, meg különböző érdekes ábrákat! Legyen lenyűgöző az a tankönyv!

A szép, kedves és érthető szavakat egyszer és mindenkorra töröljék a szótárból! Higgyék el, ciki fej, aki így dumál! S gázos dolog elhinni valakinek, ha azt mondja magyarral, amit akar! Biztosan nem azt akarja. Egészen más, ha nyomja a sódert. A sóder pedig nyom minket, ameddig meg nem fulladunk.

De álljon meg a menet! Természetesen én sem azt akartam mondani, amit mondtam! Nem találok szavakat. Remélem, ezt megértik!

Tormai László

A jegyzetellátóban

- Csókolom, ez a Vetőmagból?
- Nem, miből gondolja?
- Hogy annyi pipi szaladgál erre-felé. Gondoltam, ide járnak magolni... szóval, nem árulnak fűmagot?
- Nem, ez itt az Egyetemi Jegyzetellátó.
- Hühöhööö...
- Mit nevet?
- Akkor mégis innen viszik...
- Mit beszél?
- Hogy magolhassanak. Jó, hogy betévedtem, legálább megnézem, milyen könyveim volnának ebben a félévben.
- Közgazdász?
- Igen, honnan tudja?
- A műszakosok már januárban megveszik.
- Gondolja, hogy én most megveszem?
- Hát nem?
- Csak megnézem. Ha drága, meg, ha nem érdekes, akkor nem. Szóval itt nincs fűmag?
- Sajnálom, Talán kertje van?
- Á, a koleszba viszem.
- A koleszba???
- A vizsgák óta nem takarítottam a szobámat, most meg, gondoltam, kár lenne kidobni azt a jó termékeny talajt.
- És füvesíti?
- Eltalálta. Ha szép nagyra nő a fű, akkor kirándulni is hazajárok a zöldbe. Csodás lesz, mikor elheveredek a finom, zöld pázsiton az ágy és a szekrény között, és a nyulacska fület simogalom.
- Agrár szakos?
- Miért lennék agrár szakos?
- Mondta, hogy nyulakat tenyésztesz.
- En ezt mondtam?
- Igen, simogatja a fület...
- Ja, az más, az az Icuca a lányépületből.
- Hmmm... (zavarban van)... Milyen könyvet szeretne?
- Itt a lista.
- Azonnal hozom (hozza).
- (böngész) Az adminisztráció tervezése és szervezése... Jó vaskos. (belenéz) hihihi!!!... azta... ccc!!!!... (gyorsan lecsapja). No, ez nem kell! Ezt ide teszem balra. Ami kell, azt jobbra teszem. No lássuk!... Tudományos bürokratizmus... Ezt is tanulunk?? Nem is vas-tag.
- Van még három kötet. Kéri?
- Mindjárt megnézem (a tartalomjegyzéket olvassa). A bélyegző jelentősége. Az íróasztal méretei. Az ügyfél kérvénye. Az elutasítás módszere. Késedelmi díjak. Az ügyintézés tagadásának tagadása... De hiszen ezeket már az óvodában is tanultuk!
- De nem ennyire rendezezve.
- O még a dallamára is emlékszem... (énekel). Zstpszup, kender-zsup, ha megázik, kidobjuk. (leteszi a könyvet). Ez sem kell. (összecsapja a kezét). Istenem, beh gyönyörű!
- (büszkén) Borkötés! Bibliapapíron!
- Csodálatos. Ez is tankönyv?
- Igen. A segédmunkás-létszám-reagálási koefficiens társadalmi és gazdasági hatásainak vizsgálata gazdaságirányításunk új rendszerében.
- Nahát ezt megveszem Mennyibe kerül?
- 326 Ft 50 fillér. Blokkolhatom?
- ... Hogy is mondtam... Vászonskötésben nincs?
- Hova gondol! Hogy nézne úgy ki? Maga szakbarbár!... Nos, kéri?
- Talán inkább mégsem. Majd a könyvtárból hozom ki. Hát ez a fehér könyv? Mintha foszforzskálna! Jé... lepedőben van!
- Ez a Mátyás féle elméletörténet... már kihalt, csak kísértetni jár ide. Ne is kérje. úgy sincs.
- Úgy nézem, ma olcsón megúszom.
- Itt van még ez a három könyv. Kéri?
- Nem. Úgysem tudnám hova tenni. Moziba megyek, azután fagyizni. Még bepiszkolódná.
- Mondja, maga sohasem szokott tanulni?
- Mit csinálni?
- Tanulni.
- De. Szoktam.
- Könyv nélkül??
- Speciális módszerem van.
- Előadásokra jár?
- Nem.
- Szemináriumokon tanul?
- Ugyan kérem!
- TDK, könyvtár, konzultáció, talán korrepetálás?
- Nem, nem, nem és nem. Alva tanulok.
- Magnóval?
- Sajnos.
- Hogyhogy sajnos??
- Alig tudok elaludni tőle.

VEGE

(H. G.)

Csalfa elgáncs? Sport

TALÁN KEVESEN TUDJÁK, hogy egyetemünk 6-7 évvel ezelőtt NB-I-es bajnokcsapatot büszkélkedhetett. Ez már távoli múlt. Egykori bajnokcselegáncsapatunk azóta kiesett az NB I-ből, és jelenleg a második vonalban szerepel. Természetesen ez sem megvetendő eredmény, hiszen női röplabdásaink után, még mindig cselegáncszoink szereplnek a legmagasabb osztályban. Ennek ellenére az érdeklődés jogos, mi van a szakosztályal, hogyan dolgoznak, melyek a jövő céljai?

A közelmúltban meglátogattam a szakosztály egyik edzését, és a vezetőedzővel NÁDAI PAL tanár úrral folytatott beszélgetés, illetve személyes tapasztalataim alapján lenne egy-két megállapításom. A felnőtt csapat közvetlen utánpótlása az úgynevezett „tanfolyamból” kerül ki. Edzésidőjük heti két alkalommal mintegy 90-95 perc, amely közvetlenül a felnőtt keret edzése előtt van. A náluk szerzett benyomom nem éppen a legjobb. (Ígaz, edzésüket kiegészítik és nem állandó edzőjük vezette). Fegyelméletlenül, sokhanggal, alacsony intenzitással dolgoztak. Zömük 3-6 hónappal ezelőtt kezdett cselegáncsozni, és ez a rövid idő, illetve hozzáállás elegendő magyarázat alacsony tudásszintjükre.

Erdekességként emlitem, hogy csupán 3-4 közgazdász hallgató vett részt az edzésükön.

A FELNOTTEKNEK A HOZZAÁLLÁSSAL NINCS BAJ, aki részt vesz az edzéseken, az nagy igyekezettel, lelkiismeretesen dolgozik. A probléma itt más, de nagyon nehéz. Az egykori „nagy csapatból” jelenleg egy „bíromdó” van Oláh János személyében — de már ő sem a régi. Nagy Miklós tragikus halála, Cseh, Alibán, Madari „kiöregedése”. Ipacs és Nyerki távozás a csapat megszűnését jelentette. A jelenlegi cél az új csapat kialakítása, és ezzel együtt harcbeindulás az NB I-be való visszakerülésért.

Ez nagy és nehéz feladat elé állít edzőt és versenyzőt egyaránt. Jelenleg az utódot nem képesek a stafétát átvételére. Időre és sok munkára van szükség. Az első lépések már megtörténtek, de az eredményről való jóslás, még nem idejénvaló. Judósaink hetente 100-105 perces edzést tartanak. Véleményem szerint ez kevés ahhoz, hogy „vérmes” reményelnie legyenek.

V ERSZENYZÓINK KONDI-CIOJA GYENGE, nem bírják a nagyobb megterheléseket. Változás — mint említettem fentebb — történt az erőfejlesztés terében, de úgy gondolom, hogy ebbe a minimális edzésidőbe sem lehet annyi gyakorlatanyagot beiktatni, hogy a versenyzők I. osztályú kondíciót szerezzenek meg. Az edzőterem nagysága és felszereltsége sem kielégítő a komolyabb munka elvégzéséhez. A pároknak szinte „zsebkezdényi” területen kell dobást gyakorolni és küzdeni. Ezeket a „zavaró tényezőket” a szakosztály egyedül nem tudja legyőzni! Lelkesedés és lelkiismeretes munka magasabb szinten nem elegendő önmagában.

K ISSE SZOMORUAN KELETT MEGÁLLAPITANOM, hogy a felnőtt edzésen is mindössze három „közgász” hallgató volt (Oszvald Gyula, Puskás Ferenc, Kató Ferenc). Szívesen csak az lehetett, hogy ők három Oszvald vezetésével nagyon lelkiismeretesen végezték el a kijelölt feladatokat. Azt hiszem kínálkozik a kérdés, vajon hallgatóink ennyire érdekeltek lennének a szakosztály iránt, vagy ez az érdeklenség az ismeretlenségből adódik? Úgy gondolom, többet kellene foglalkozniuk ezzel a szakosztállyal, és ezt a kérdést egy későbbi számban szeretném megvitatni, esetleg a cselegáncs oktatásával a testnevelési órák keretében! Ne csak névtelgesen legyen a csapat „közgazdász”, hanem tartalmilag is.

Reméljük, ezen a téren lesz változás, s túl a vizsgaidőszak igazgalmain több hallgatónk ismerkedik meg a cselegáncsal, (hiszen szakosztálynak nagy szüksége lenne minden érdeklődőre). Szeretnénk a közeljövőben minél több „közgász” judósikkerről hírt adni!

HARDI LÁSZLO

Férfi kosárlabda NB II. MEAFC-KSC
Ld.: Major G. 22, Hatházi P. 19, Hatházi I. 16.

KSC-Hódmezővásárhely 103:77
Ld.: Major G. 23, Saád, Móricz 20-20.

Nyíregyháza-KSC 59:105
Ld.: Móricz 41, Saád 17.

KSC-TFSE 73:77
Ld.: Hatházi I. 25, Major G. 16.

Junior mérkőzések:
Csepel Autó-KSC 67:78
KSC-Honvéd 67:66
VM KÖZÉRT-KSC 79:68

KÖZGAZDÁSZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Megjelenik kéthetenként a tanulmányi időszak alatt
FELELOS SZERKESZTO:
KINCSES GYORGY
Szerkesztőség: Budapest, IX., Dimitrov tér 8.
Telefon: 186-850/138
Felelős kiadó: Csollány Ferenc
Kiadja a Hírlapkiadó Vállalat
Készül a Szikra Lapnyomdában